

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу» УНУС

Анотація: Розглянуто особливості здійснення інноваційної діяльності в умовах розвитку сучасної економічної системи, показаний її вплив на стан конкуренції.

Ключові слова: інновація; інноваційна діяльність; інноваційна політика; конкурентоспроможність; ефективність інновацій.

Abstract: Considered the features of innovation in terms of modern economic system, shows its impact on competition.

Keywords: innovation, innovation activity, innovation policy, competitiveness, efficiency of innovations.

Останнім часом в Україні помічається відчутна активізація дипломатичної підтримки інновацій на основі застосування інструментів економічної та фінансової політики, а також методом створення організаційно-юридичних умов, які заохочують динаміку суб'єктів господарської діяльності до інновацій. Це відкриває для України можливість переходу на світові стандарти раціонального та розумного споживання енергії, освоєння ресурсів природного середовища, підвищення рівня технологій, юридичного захисту інтелектуальної власності. Завершальною метою цих зрушень є створення прогресивної конкурентноздатної на світових ринках інноваційної продукції.

Слід зауважити, що в умовах глобалізації та постійного загострення конкуренції фундаментом конкурентоспроможності є інновації, які дають можливість країнам, що володіють інноваційними конкурентними перевагами, займати належне місце в світовому співтоваристві. На жаль, і до сучасного часу використання інновацій як одного з центральних факторів підвищення рівня конкурентоспроможності в Україні системно не здійснюється. Таким чином, стратегічні завдання потребують підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки на інноваційних засадах, що має сформувати переваги для вітчизняних виробників у боротьбі з конкурентами на внутрішніх та міжнародних ринках та посприяти Україні зайняти гідне місце поряд із розвиненими світовими країнами.

Виходячи з передумови, що інновації - це не тільки питання технологічних розробок, необхідно проаналізувати наслідки використання інновацій в організації, з огляду для чого вони використовуються в діяльності, спрямованої на розробку продуктів і послуг, а також в стратегії і тактиці реструктуризації [1]. Щоб домогтися успіху в конкурентній боротьбі, компаніям необхідно не тільки створювати нові ідеї, нові продукти та інноваційні стратегії, а також правильно ними управляти. Систематичний розвиток інноваційних і творчих здібностей і управління ними підвищує конкурентоспроможність компаній. Управління інноваціями стає важливим фактором економічного зростання і стійкості компаній. Ефективне використання ресурсів, задоволення мінливих потреб ринку і забезпечення конкурентної переваги можливо тільки шляхом формування стратегій, сумісних з організаційною структурою, логікою і культурою, з метою розвитку інноваційних навичок і ефективного управління інноваційним процесом [2].

Інновації, які впливають на конкурентоспроможність підприємств, класифікуються наступним чином:

- 1) за характером відносин: соціально-економічні, організаційні, технологічні інновації;
- 2) за сферою поширення: виробничі, управлінські, технічні та соціальні інновації;
- 3) по предметно-змістовній структурі: продуктові та процесні інновації.

Завдяки даній класифікації можна виділити основні напрямки впливу інновацій на конкурентоспроможність [3]. Вплив видів інновацій на конкурентоспроможність підприємств значний: 1) соціально-економічні забезпечують оптимізацію використання ресурсів, наприклад фінансових, для підвищення порівняльних і конкурентних переваг, підвищення рентабельності

інвестицій, що призводить до зменшення витрат і підвищення конкурентоспроможності; 2) організаційні сприяють реалізації творчих ідей з метою розробки і створення нових методів і форм управління, у зв'язку з цим виникає перебудова системи управління, що призводить до прибутку і конкурентоспроможності; 3) технічні - дають можливість використання нової техніки, впровадження простіших форм управління технікою для зменшення витрат на експлуатацію та використання ресурсів виробництва; 4) соціальні – відкривають спроможності поліпшення умов праці, проведення тренінгів та інших заходів для підвищення мотивації співробітників; якість і вмотивованість робочої сили визначає здатність економічного суб'єкта здійснювати власні НДДКР або копіювати нові продукти у інших підприємств; 5) продуктові – гарантують поліпшення споживчих властивостей товару для споживачів і підвищення конкурентних переваг на ринку; 6) процесні – стимулюють перетворення, що вносяться до процесів, що проходять на підприємстві, приведуть до зниження витрат, вартості, підвищення якості, порівняльних та конкурентних переваг [4].

Бізнес-модель дає компаніям дорожню карту для визначення рішень, прийнятих на ринку і є його частиною, що є основою для побудови стратегій і тактик, спрямованих на створення вартості. Розуміючи, що ціннісна пропозиція, зроблена для клієнта, є основою для побудови бізнес-моделі, яка включає в себе поєднання ресурсів і процесів, важливо відзначити, що інновації на даному етапі надаються в тій мірі, в якій компанії вдається дати клієнту пропозицію з диференційованою цінністю порівняно з конкурентами, де використання інновацій пов'язано не тільки з поліпшенням процесу маркетингу товарів і послуг.

Включення використання інновацій в процес побудови бізнес-моделі дозволяє компаніям спрямовувати свою карту діяльності відповідно до динаміки трансформації і бути присутнім в ринкових змінах, що призводить до розвитку елемента конкурентної переваги перед компаніями, які тільки направляють використання інновацій для розробки продуктів і послуг, які з часом часто імітуються і замінюються. Крім того, бізнес-модель, яка включає в себе впровадження і просування бізнес-інновацій, дозволяє організації заново винаходити себе за допомогою ресурсів і власних процесів, знижуючи додаткові фінансові витрати, які можуть означати придбання нових ресурсів для задоволення потреб навколишнього середовища [5].

З огляду на, що організації є частиною постійно мінливого середовища, їм не повинен бути чужим аналітичний потенціал, який компанії повинні розвивати, щоб реагувати на динамічну трансформацію agile шляхом вивчення і визнання нових можливостей, за допомогою яких вони можуть забезпечити досягнення конкурентних переваг. Перетворення середовища і здатність до реагування, яку розвивають організації, включають в себе додаткову підприємницьку здатність змінювати бізнес-модель, де використання інновацій набуває великого значення з урахуванням створюваних наслідків для нових продуктів і процесів.

Включення інновацій в бізнес-модель має великий вплив на діяльність компанії, з огляду на, що їй вдається вийти за рамки застосування нової ідеї про продукт або послугу, дозволяючи змінити ряд дій, пов'язаних з побудовою ціннісної пропозиції, щоб клієнт, який визначає канали збуту, сегментацію клієнтів, вибір ключових ресурсів і відносини з клієнтами, де інноваційний імпульс починається з дій по реструктуризації всередині організації [6].

Очікується, що після внесення змін до традиційну організаційну структуру відбудеться зміна поведінки окремих осіб по відношенню до компанії, що призведе до інновацій в запасі управління людськими ресурсами.

Здатність розвивати організаційну культуру, в якій всі співробітники слідує параметрам орієнтованої поведінки на інновації, залежить від стилю лідерства, який є у менеджерів та адміністраторів організації, де обидві ініціативи оцінюються як прихильність співробітників розвитку нових ідей, які сприятимуть досягненню цілей, поставлених компанією.

В рамках організаційної культури, заснованої на інноваціях, співробітники отримують підтримку в процесі створення нових ідей, при цьому усвідомлюючи, що не кожна нова ідея запускає щось хороше для компанії, що не знижує їх імпульс, оскільки у них є впевненість в тому, що виникнення нових ідей помилка або збій в інноваційному процесі не будуть покарані, це розуміється як частина ризику інновацій. Впевненість співробітників полягає в мотивації менеджерів, які розуміють, що досягнення конкурентних переваг може бути досягнуто тільки за рахунок збільшення кількості інновацій [7].

Пов'язуючи організаційну культуру з керуванням інноваціями, вона заснована на волі співробітників, оскільки не існує будь-яких правил, за допомогою яких можна було б виконувати

конкретні дії, спрямовані на розвиток конкурентних переваг, які вимагають використання підходу до управління або розробки інновацій. Будучи принципом, заснованим на волі людей, це ключові підприємства, що забезпечують простір для спілкування, мотивації і творчості.

Розуміючи, що консолідація організаційної культури інновацій полегшує процес створення знань за рахунок заохочення творчих здібностей і вивчення інтелектуальних навичок співробітників, необхідно відзначити важливість, генерування, інтеграції та поширення знань як ключового активу в компаніях, з якими вони досягають розвитку конкурентних переваг.

Створення конкурентних переваг за рахунок інноваційної частини організаційної культури, заснованої на корпоративних ресурсах, де велика увага приділяється людським ресурсам як джерела стійкості і корпоративної прибутковості. Співробітники як ресурс компанії мають ряд можливостей, якими можна управляти і розвивати як засіб реагування на динаміку цього зміни в середовищі, як тільки компанія доб'ється управління цими можливостями. стає відповідальною особою за генерацію, інтеграцію і поширення знань. Саме завдяки інноваційній організаційній культурі організації розширюють можливості своїх людських ресурсів для генерації знань всередині компанії, які представляють собою сировину для отримання конкурентних переваг, які можуть бути стійкими і неповторними на ринку, поки це складні конкретні знання і розшифровка конкуренції, в цьому сенсі можна пов'язати включення і використання інновацій в компаніях з діяльністю, спрямованою на створення нових знань і навчання, яке відбувається навколо них.

Знання можуть бути отримані всередині компанії за допомогою їх власного досвіду навчання, який потім застосовується для розвитку переваг, однак деякі автори стверджують, що організації також підвищують свої навички, спрямовані на конкурентоспроможність, в тій мірі, в якій вони зможуть засвоювати і застосовувати знання, генерується його конкурентами з метою надання цінності ринку. Знання, які є результатом процесу навчання в організації, набувають великого значення і стають фундаментальним елементом стратегічного розвитку компаній, що прагнуть підвищити свою конкурентоспроможність і їх здатність реагувати на мінливу і все більш глобалізовану середу. Інноваційний шлях розвитку дозволить прискорити економічний розвиток держави, досягти необхідного рівня конкурентоспроможності продукції з метою вільного конкурування на світових ринках товарів та послуг. Крім того, сьогодні украй важливо, розробляти власні науково-практичні рекомендації для організації менеджменту інноваційної діяльності як в окремій організації, так і в економіці країни в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Competitive product analysis | 7 tips | 2021 guide. Competitive Intelligence Software Tools | Crayon. URL: <https://www.crayon.co/blog/7-tips-forconducting-a-competitive-product-analysis>.
2. Innovation and economic growth. Home page - OECD. URL: <https://www.oecd.org/cfe/tourism/34267902.pdf>.
3. 2017 Deloitte Global human capital trends. URL: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ie/Images/promo_images/IE_C_HCtrends2017.pdf.
4. Groth A. Companies that put tons of money into r&d aren't more innovative than those that don't. Business Insider. URL: <https://www.businessinsider.com/booz-and-cos-innovation-study-2011-10>.
5. The importance of innovation – what does it mean for businesses and our society?. Viima - Make More Innovation Happen. URL: <https://www.viima.com/blog/importance-of-innovation#competitive-advantage>.
6. Innovaciji jak faktor pidvyshhennja konkurentospromozhnosti pidpryjemstv | s v poznjak | efektyvna ekonomika #10 2015. Zhurnal «Efektyvna ekonomika» - naukove fakhove vydannja z pytanj ekonomiky. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4614>.
7. Innovatsii kak faktor povysheniya konkurentosposobnosti predpriyatiya. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatsii-kak-faktor-povysheniyakonkurentosposobnosti-predpriyatiya/viewer>.

Квашук Олена Володимирівна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу УНУС», Умань, e-mail: s.olena.v12@gmail.com

Kvashuk Olena V. - teacher of the highest qualification category, teacher-methodologist, SSU "Uman Vocational College of Technology and Business UNUH", Uman, e-mail: s.olena.v12@gmail.com